

Dutinárka topoľová

Dutinárka topoľová (*Pemphigus bursarius*) je európsky druh vošiek, ktorý patrí do triedy hmyz (*Insecta*). Hostiteľské rastliny sa delia na primárne a sekundárne. Jej primárnymi hostiteľskými rastlinami sú topole (hlavne topoľ čierny) Medzi sekundárne hostiteľské rastliny patria hlavne rôzne druhy šalátov, ale aj čakanka. Dutinárka je schopná v niektorých rokoch spôsobiť viditeľné poškodenia na hostiteľských rastlinách. Dôležité je poznamenať, že samotná škodlivosť je úmerná populačnej hustote vošiek v rámci jednotlivých rokov.

Príznaky napadnutia na zelenine sú hlavne spozorovateľné na koreňoch šalátu. Pozorovať možno kolónie vošiek a jemnú bielu voskovitú pavučinu. Rastliny, ktoré sú napadnuté začínajú žltnúť a hnednúť. Ich rasť je pomalší až následne postupne odumierajú. Dokonca silno napadnuté hostiteľské rastliny môžu zvädnúť už v priebehu jedného dňa. Škodlivý organizmus takisto fyziologicky **oslabuje dreviny** (topole), čo znižuje odolnosť aj voči iným škodcom.

Škodca dokáže prezimovať v štádiu vajíčok na topoľoch. Z týchto prezumujúcich vajíčok sa liahnu nymfy (štádium larvy pripomínajúce dospelého jedinca), ktoré sa listoch topoľa spôsobujú vznik hálok, ktoré sú špirálovito stočené a veľké približne 1-2 cm. Háľky sú útvary oválneho tvaru zelenej až červenkastej farby. Na dozrievajúcej háľke sa vytvára trhlina a okamžite prvé potomstvo zakladateľiek (približne v apríli) dorastie na okrídlené jedince, ktoré dokážu preletieť na sekundárne hostiteľské rastliny. Potom sa usadia na koreňoch, kde majú 1 generáciu bezkrídlych samičiek. Tie plodia okrídlenú generáciu, ktorá prelieta na topole koncom augusta a v septembri. Na topoľoch sa liahnu budúce samičky, ktoré kladú vajíčka na jeho kôru.

Čo sa týka ochranných opatrení existujú aj odrody, ktoré sú voči dutinárke rezistentné. Ochrana je viac-menej založená na chemickom ošetrení šalátu a čakanky, a to v čase preletu vošiek z topoľov na tieto zeleniny. Na chemickú ochranu je povolený insekticíd Movento 100 SC (účinná látka spirotetramat), ktorý sa môže použiť na čakanky či rôzne druhy šalátov. Určený je pre profesionálneho používateľa.

Ing. Maroš Lučaj
ÚKSÚP – OOR
16.08.2024